

Àmbit d'aplicació	Espècies objectiu	Tipus de mesura		Efecte
Urbanitzat	Senglar	Exclusió	Expulsió	Temporal
Agroforestal	Altres ungulats	Extracció	Comunicació	Permanent
Infraestructures	Altres espècies de fauna	Gestió d'hàbitat		

Objectiu i aplicacions

Elaborar normativa i sensibilitzar la ciutadania per evitar males pràctiques de persones que donen menjar als senglars o els faciliten l'accés a aliments. Aquestes accions causen un perjudici greu als senglars i són el motiu principal pel qual s'habituen als ambients humanitzats, fet que augmenta la conflictivitat provocada per l'espècie i genera riscos per a les persones.

Aplicable particularment a:

- Nuclis urbans i altres zones residencials on es produeixin conflictes per la presència de senglars.

Descripció

Es tracta de redactar i aprovar normativa que reguli les pràctiques que contribueixen a habituar els senglars als ambients humanitzats, i de sensibilitzar la ciutadania per evitar que es portin a terme males pràctiques que atrauen els senglars cap a aquests ambients i que augmenten els conflictes, com ara:

- Risc que es produeixin atacs a persones i a animals domèstics.
- Desperfectes en zones verdes (gespes i sistemes de reg, entre d'altres).
- Desperfectes en el mobiliari urbà (contenidors de residus i papereres, principalment).
- Augment del risc d'accidentalitat a les carreteres.
- Risc de transmissió de malalties (zoonosi).

Les actuacions que calgui emprendre són competència municipal i caldrà adaptar-les a cada situació concreta. Molts municipis ja han desplegat accions de caràcter divers, algunes de les quals es descriuen a continuació com a models.

- Aprovació de normativa que reguli i permeti penalitzar les males pràctiques de les persones amb els animals salvatges i, en particular, el senglar. Diversos municipis de Catalunya han publicat ordenances municipals al respecte; a títol d'exemple es facilita la decretada per l'Ajuntament de Barcelona, en la seva Ordenança sobre la protecció, la tinença i la venda d'animals, del 15 de setembre del 2014:
 - «Article 33. Porcs senglars i animals salvatges a la via i als espais públics
 1. Es prohibeix donar menjar o proporcionar alimentació de qualsevol tipus i manera, sense l'autorització administrativa corresponent, als porcs senglars o qualsevol altre animal salvatge que es trobin a les vies o espais públics o que hagin accedit a una propietat privada, inclosos els espais forestals públics i privats del terme municipal de Barcelona.
 2. Es prohibeix apropar-se als porcs senglars i a qualsevol altre animal salvatge en qualsevol circumstància susceptible de comportar perill per a les persones.»
 - «Article 59. Infraccions [...]
 4. Són infraccions lleus: [...]

g) Donar menjar o proporcionar alimentació de qualsevol tipus i manera, sense l'autorització administrativa corresponent, als porcs senglars o qualsevol altre animal salvatge que es trobin en les vies o espais públics o que hagin accedit a una propietat privada.

h) Apropar-se als porcs senglars i a qualsevol altre animal salvatge en qualsevol circumstància susceptible de comportar perill per a les persones.»

L'Ajuntament del Papiol, en la seva Ordenança de convivència amb porcs senglars o qualsevol altre mamífer en estat salvatge, del 18 de juny del 2014, també identifica les mateixes infraccions i les classifica en lleus, greus i molt greus, i poden resultar en sancions de fins a 900 euros.

- A banda de la normativa municipal, cal tenir en compte que les resolucions de la Generalitat de Catalunya per les quals es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials a Catalunya regulen l'alimentació del senglar. Concretament a la Resolució ARP/663/2018, de 4 d'abril, s'estableix que, llevat de casos excepcionals que tinguin una autorització específica:
 - «Article 14.13 No es pot subministrar aliment o facilitar el seu accés a aquest en qualsevol cas, als exemplars de porc senglar.»
- Senyalització de zones afectades per la presència de senglars, en què cal indicar la prohibició de facilitar-los menjar i el risc d'apropar-se als animals. En llocs particularment conflictius cal ubicar panells que informin sobre les característiques del senglar, el seu comportament i els perjudicis que les persones causen a aquest animal quan l'habituem a la presència humana.
- Realització de campanyes d'informació i sensibilització ciutadana pels mitjans que es considerin més adients segons el cas: opuscles informatius, activitats formatives en escoles, associacions de veïns o altres agrupacions, publicitat en mitjans de comunicació i xarxes socials, etc. Els aspectes sobre els quals es recomana facilitar informació són els següents:
 - Costums dels senglars que viuen en espais naturals i canvis que els ocasiona l'habitació als humans. Identificació de factors negatius que causa el fet d'acostumar-los que puguin obtenir menjar fàcilment en zones urbanes. Entre altres qüestions, cal destacar la pèrdua de capacitat de localitzar menjar als ambients naturals o l'apropament a carreteres amb el consegüent risc de mortalitat per a l'animal, i el de provocar accidents. També convé dir que, un cop habituats als humans, els senglars són irrecuperables per a la vida salvatge i el seu destí més probable serà la captura i l'eutanàsia. De fet, doncs, si li donem menjar, allunyem l'animal del seu hàbitat natural, i podem estar condemnant-lo al sacrifici.
 - Capacitat del senglar per sobreviure als espais naturals i aconseguir aliment, fins i tot, en períodes de sequera. Algunes persones pensen que els senglars acudeixen a les ciutats perquè no poden obtenir aliment als espais naturals i cal informar-los que aquesta creença és errònia.
 - Riscos de fomentar la transmissió de malalties entre els senglars i les persones (zoonosi) que es veu afavorida a les zones on es deixa aliment a l'abast dels senglars, com ara deixalles.
 - Riscos que els senglars representen per a les persones, a causa de la possibilitat d'investides i de les ferides greus que poden ocasionar amb els seus ullals. Cal explicar que aquests atacs són més probables quan ens apropem a femelles acompanyades de les seves cries, o si els senglars es troben acorralats, sense sortida, o amenaçats, per exemple, per lladrics de gossos.
 - Problemàtica de l'excés de senglars que hi ha en aquests moments a Catalunya i que justifica la necessitat de no contribuir a augmentar-ne la fertilitat. Cal evitar, per això, donar-los menjar o alliberar porcs vietnamites, que es creuen amb el senglar i contribueixen a augmentar la mida de les ventrades.
 - Augment de l'agressivitat que es produeix en senglars que han perdut la por a les persones i s'hi apropen per intentar estirar bosses amb menjar o aconseguir aliment d'altres maneres.
 - En zones de recollida de residus, cal informar sobre la necessitat de deixar les bosses ben tancades i dins els contenidors per evitar que el senglar pugui accedir-hi (vegeu també la fitxa 8).
 - En zones de pícnic i àrees amb barbacoes, cal informar que és necessari emportar-se les deixalles o dipositar-les en contenidors ben tancats, i evitar deixar bosses amb aliments accessibles, a terra. Cal explicar també que, si apareix algun senglar, no se li ha de donar menjar, no ens hi podem apropar ni hem d'intentar tocar-lo, pel risc que es produeixin mossegades o investides i ferides greus amb els ullals.

- Recomanació del tancament dels horts i els jardins per prevenir l'accés dels senglars (vegeu les fitxes d'1 a 3), o bé l'aplicació de repulsius si els conflictes són temporals i de curta durada (vegeu la fitxa 4).

Font: Ajuntament de Sant Cugat

Figura 11.1. Exemple de documents elaborats amb l'objectiu de conscienciar la ciutadania i evitar males pràctiques que atrauen senglars a les zones urbanes.

Font: Minuartia

Figura 11.2. Senyalització advertidora dels perills i bones pràctiques per evitar riscos ocasionats pel senglar al parc de Collserola.

Manteniment

- A banda del manteniment dels panells i la senyalització informativa, cal definir la periodicitat de les accions de sensibilització o la seva recurrència, coincidint amb les èpoques més conflictives, i adaptant-les a cada situació.

Normativa i autoritzacions

- La normativa autonòmica estableix la responsabilitat dels ajuntaments en la gestió d'animals salvatges en zones urbanes. Concretament al:
 - Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals.

El seu article 16 estableix que «correspon als ajuntaments de recollir i controlar [...] els animals salvatges urbans».

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=492668

- També regulen l'alimentació del senglar les resolucions anuals del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació sobre aprofitaments cinegètics com, per exemple:

- Resolució ARP/663/2018, de 4 d'abril, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2018-2019 en tot el territori de Catalunya (Resolució de 4 d'abril, publicada al BOE núm. 85, de 7 d'abril).

<http://www.boe.es/boe/dias/2018/04/07/pdfs/BOE-A-2018-4782.pdf>

En el seu article 14.13 estableix que «no es pot subministrar aliment o facilitar el seu accés a aquest en qualsevol cas, als exemplars de porc senglar».

- Molts municipis disposen de normativa que regula l'alimentació i altres pràctiques en relació amb la fauna salvatge. Vegeu, per exemple:

- Ordenança sobre la protecció, la tinença i la venda d'animals, de 15 de setembre del 2014. Ajuntament de Barcelona.

<https://bop.diba.cat/scripts/ftpisa.aspx?fnew?bop2014&09/022014022793.pdf&1>

- Ordenança de convivència amb porcs senglars o qualsevol altre mamífer en estat salvatge, de 30 de juny del 2014. Ajuntament del Papiol.

http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?documentId=665743&language=ca_ES&action=fitxa

L'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat disposa de la mateixa ordenança.